

Motion till riksdagen 2011/12:Ub249

av **Agneta Gille m.fl. (S)**

Större möjligheter för kommuner att påverka etableringen av friskolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge kommunerna större möjligheter att påverka etableringen av friskolor.

Motivering

Den svenska skolan syftar till att ge alla barn och ungdomar goda kunskaper utifrån en gemensam värdegrund med gemensamma mål. Den gemensamma skolan är därför viktig. Samtidigt är det värdefullt att barn och föräldrar har möjlighet att välja bland alternativa pedagogiska inriktningar. Friskolorna kan bidra med mångfald, vilket är positivt eftersom den ofta är en förutsättning för utveckling och pedagogisk förnyelse.

Mångfalden måste dock vara förenlig med ett nationellt och kommunalt ansvar för en sammanhållen och likvärdig skola, där kvaliteten kan garanteras och insynen kan säkerställas. Tyvärr har det som var tänkt som ett komplement till den kommunala skolan blivit en fri etablering. En fri etablering av friskolor gagnar inte eleverna och den gagnar inte skattebetalarna.

Oavsett vilken skola föräldrarna eller eleverna väljer finns kommunens ansvar för att alla elever i kommunen får en bra skolgång kvar i grunden. Kommunen kan inte frånhända sig detta, och kommunen har att se till varje elevs bästa. Kommunerna behöver därför ges ett större inflytande över etableringen av friskolor än vad de har idag. Det är Skolinspektionen som prövar och godkänner en friskola. I princip råder fri etablering av friskolor i Sverige, vilket inte var tanken från början.

Vi vill införa ett obligatoriskt samråd mellan kommunen och huvudmannen när en fristående skola vill etablera sig. Samrådet ska vara djupgående. Nationella riktlinjer för form och innehåll i ett samarbetsavtal ska finnas. Om

Fel! Okänt namn på

någon part i undantagsfall behöver anmäla en avvikande uppfattning ska den nationella nivån träda in som oberoende tredje part. Under tiden ska etableringen skjutas upp. I sådana undantagsfall ska kommunens samlade ansvar för alla barns och ungdomars utbildning tillmätas en avgörande betydelse.

Ett samarbetsavtal ska finnas innan skolan får starta. Utgångspunkten ska vara elevens rätt till en utbildning av hög kvalitet och det gemensamma ansvar som alla aktörer, offentliga som privata, har för detta. Av samrådet ska framgå vid vilken tidpunkt och var i kommunen en etablering är mest lämplig. För redan etablerade friskolor ska samma insyn, granskning och kvalitetskrav gälla som för alla andra skolor. Samarbetsavtal ska upprättas även med dem.

Reglerna behöver ändras så att kommunerna ges större möjligheter att påverka etableringen av friskolor.

Stockholm den 26 september 2011

Agneta Gille (S)

Pyry Niemi (S)

Sven-Erik Bucht (S)